

K O N I N K L I J K E N E D E R L A N D S E
A K A D E M I E V A N W E T E N S C H A P P E N

Onderzoek koloniaal verleden van de KNAW
Marktconsultatie

Amsterdam, 3 oktober 2024

KNAW

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	2
1. Algemeen	3
1.1 Inleiding.....	3
1.2 Onderzoeksopdracht	3
1.3 Doel van de marktconsultatie.....	4
1.4 Voorwaarden in tijd en budget.....	5
2. Specificaties onderzoeksteam	6
2.1 Onderzoeksteam	6
2.2 Voertaal	6
2.3 Projectleider	6
2.4 Leden onderzoeksteam	6
2.5 Communicatie tussen onderzoeksteam en de KNAW	7
3. Vragen aan potentiële onderzoekers	7
4. Procedure marktconsultatie	8
4.1 Communicatie	8
4.2 Contactpersoon bij KNAW	8
4.3 Planning.....	8
4.4 Gesprekken marktconsultatie.....	8
4.5 Stellen en beantwoorden van vragen.....	9
5. Voorwaarden en bepalingen	9
Bijlage 1.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
FORMAT VOOR HET STELLEN VAN VRAGEN M.B.T. DE MARKTCONSULTATIE.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Bijlage 2.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
ANTWOORDFORMULIER MARKTCONSULTATIE	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Samenvatting

De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) heeft besloten een onderzoek in gang te zetten naar de eigen bijdrage aan het koloniale verleden en slavernijgeschiedenis.

De KNAW beoogt met dit onderzoek niet alleen kennis te vergaren over haar eigen rol in de koloniale (wetenschaps-)geschiedenis, maar ook om deze kennis in te zetten voor bewustwording over en reflectie op de doorwerking van het koloniale verleden, racialisering en slavernijgeschiedenis, en de betekenis hiervan vandaag de dag.

Het onderzoek dient uit te gaan van een breed begrip van kolonialisme, waarbij netwerken van connecties, kennis, en machtsrelaties centraal staan. Door het onderzoek te richten op het koloniale verleden wordt de houding van de KNAW ten opzichte van slavernij als het ware vanzelf zichtbaar, én wordt er recht gedaan aan de complexiteit van het kolonialisme in haar verschillende vormen.

Voor de tastbaarheid van het onderzoek, en om de resultaten van het onderzoek tot leven te laten komen verdient het aanbeveling een aantal concrete casussen uit te werken.

De KNAW is voornemens de opdracht tot het onderzoeken van haar koloniale verleden in een openbare aanbestedingsprocedure te gunnen. De KNAW heeft op dit moment onvoldoende beeld en inzicht in de “markt” en potentiële onderzoekers voor een dergelijk onderzoek, buiten de eigen organisatieonderdelen.

Door deze marktconsultatie wil de KNAW zicht krijgen op zowel wie de potentiële onderzoekers zijn als hoe verschillende kennisnetwerken met elkaar verbonden kunnen worden voor het uitvoeren van dit onderzoek, zonder afbreuk te doen aan haar aanbestedingsplicht.

Het is in het belang van de KNAW én de onderzoekers om elkaar vroegtijdig te vinden en te verkennen welke kansen en bedreigingen er zijn om deze aanbesteding én het onderzoek een waardevolle uitkomst te laten krijgen.

Daartoe organiseert de KNAW een bijeenkomst op 18 november 2024, van 14.00 tot 17.00 in het Trippenhuis te Amsterdam voor geïnteresseerde partijen. Voor onderzoekers die niet op deze bijeenkomst aanwezig kunnen zijn is het ook mogelijk om schriftelijk deel te nemen aan deze marktconsultatie.

1. Algemeen

1.1 Inleiding

De Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) heeft besloten een onderzoek in gang te zetten naar de eigen bijdrage aan het koloniale verleden en slavernijgeschiedenis. Dit onderzoek past bij het beleid van de KNAW om sociale rechtvaardigheid in haar organisatie te bevorderen, en om de nodige middelen in te zetten om inclusiever te worden. Inzicht in het eigen verleden is daarbij cruciaal. Het verkrijgen van inzicht in de eigen bijdrage aan het koloniale verleden is van belang om zich bewust te worden van het verleden en de doorwerking ervan in het heden; om rekenschap van het verleden af te kunnen leggen; om mogelijke blinde vlekken onder ogen te zien; en om te kunnen reflecteren op de waarden en praktijken van de KNAW.

In de bestaande geschiedschrijving van de KNAW komt haar aandeel in het koloniale verleden weinig aan bod. De focus ligt meer op het vieren van het verleden. Maar zoals onder meer de makers van de Black Heritage Tours aanvoeren, het verleden vieren kan nog beter als er ruimte wordt gemaakt voor alle stemmen die tot geschiedenis van de organisatie horen. Daarbij horen de zegeningen én dat wat misschien als minder succesvol of gewoonweg fout kan worden beoordeeld. Rekenschap afleggen van het verleden gaat niet alleen over medeplichtigheid aan het koloniale verleden. Het betekent ook dat stemmen die tot nu toe minder ruimte hebben gehad binnen onze organisatie uitgenodigd worden het podium te betreden. Het kennen van de geschiedenis in al haar diversiteit vormt de basis voor een dialoog en reflectie met het oog op een toekomstbestendige en inclusieve organisatie.

Het onderzoek is daarmee ook een kans om te reflecteren op de productie van kennis: wat heeft de KNAW gedaan of nagelaten in termen van het vergaren en communiceren van kennis en wat zijn de effecten daarvan? Door haar positionering als belichaming van het beste dat de Nederlandse wetenschap heeft te bieden sanctioneert de KNAW de (wijze van) productie van kennis van haar leden, evenals wat als 'relevante' kennis wordt gezien. Hoe heeft de KNAW die verantwoordelijkheid vormgegeven? Heeft zij expliciet of impliciet een positie ingenomen in zaken die het werk van haar leden/instituten in een koloniale context betreffen? En is die rol in de loop der tijd veranderd?

1.2 Onderzoeksopdracht

De KNAW beoogt met dit onderzoek niet alleen kennis te vergaren over haar eigen rol in de koloniale (wetenschaps-)geschiedenis, maar ook om deze kennis in te zetten voor bewustwording over en reflectie op de doorwerking van het koloniale verleden, racialisering en slavernijgeschiedenis, en de betekenis hiervan vandaag de dag.

Het onderzoek dient uit te gaan van een breed begrip van kolonialisme, waarbij netwerken van connecties, kennis, en machtsrelaties centraal staan. Door het onderzoek te richten op het koloniale

verleden wordt de houding van de KNAW ten opzichte van slavernij als het ware vanzelf zichtbaar, én wordt er recht gedaan aan de complexiteit van het kolonialisme in haar verschillende vormen.

Als thema's van het onderzoek dienen zich aan: de institutionele structuren, procedures en activiteiten die de KNAW hebben gemaakt tot wat zij vandaag de dag is. Daarbij kunnen ledenverkiezingsprocedures en KNAW-adviezen en -prijzen aan de orde komen, maar ook panden, objecten en collecties, evenals hoe de KNAW, het genootschap en KNAW-instituten zich (al dan niet expliciet) tot slavernij en kolonialisme hebben verhouden en/of welke rol de KNAW speelde binnen het bredere systeem van wetenschap.

De positie van de KNAW in het wetenschapssysteem komt niet alleen tot uiting door haar concrete stellingnamen, bezittingen en adviezen, maar ook door haar symbolische rol in het bredere systeem van wetenschap. Het onderzoek dient een balans te realiseren tussen het onderzoeken van de concrete rol van de KNAW in het wetenschapssysteem en de activiteiten van het genootschap en instituten enerzijds en de symbolische rol van de KNAW binnen wetenschap, economie en politiek anderzijds. Daarbij dienen de perspectieven van lokale kennis en kennisinstellingen in voormalige koloniën nadrukkelijk te worden meegenomen bij het ontwerpen en uitvoeren van het onderzoek.

Het onderzoek dient zich in eerste instantie op de Nederlandse koloniën te richten, zowel in Suriname en de Caribische eilanden, als in Nederlands-Indië en de Nederlandse handelsposten in met name Azië en Zuid-Afrika. Maar ook betrokkenheid bij koloniën van andere staten dient waar relevant te worden meegenomen.

Voor de tastbaarheid van het onderzoek, en om de resultaten van het onderzoek tot leven te laten komen verdient het aanbeveling een aantal concrete casussen uit te werken.

1.3 Doel van de marktconsultatie

De KNAW is voornemens de opdracht tot het onderzoeken van haar koloniale verleden in een openbare aanbestedingsprocedure te gunnen.

De KNAW heeft sinds het voorjaar van 2023 verschillende gesprekken gevoerd, zowel intern als extern, om de kaders van de onderzoeksopdracht vorm te geven.

De KNAW wil nu op korte termijn zicht krijgen op wie de potentiële onderzoekers zijn en hoe verschillende kennisnetwerken verbonden kunnen worden voor het uitvoeren van dit onderzoek. De KNAW nodigt geïnteresseerde onderzoekers daarom uit om haar te informeren over:

- Hun mogelijke belangstelling voor het uitvoeren van de onderzoeksopdracht.
- De wijze waarop lokale kennisnetwerken bereikt kunnen worden zodat deze betrokken worden bij het onderzoeksteam.
- De vragen die de onderzoeksopdracht oproept.

Tijdens de marktconsultatie worden als algemene beginselen in acht genomen: gelijke behandeling, transparantie en proportionaliteit. De informatie uit de marktconsultatie kan mogelijk worden gebruikt als input voor een vervolgtraject, zowel bij het formuleren van de definitieve onderzoeksopdracht als bij het samenbrengen van verschillende partijen om potentiële onderzoeksteams te vormen, als de aanbestedingsdocumenten.

1.4 Voorwaarden in tijd en budget

De KNAW schat in dat uitvoering van het onderzoek tussen de twee en drie jaar in beslag zal nemen. Alleen voorstellen voor uitvoering van de gehele onderzoeksopdracht komen in aanmerking. Uitvoering kan geschieden door een onderzoeksteam van een enkele organisatie of door een team bestaande uit leden van meerdere organisaties. ZZP-ers kunnen onderdeel zijn van het onderzoeksteam. De beoogde periode voor het onderzoek is 2025-2028. Het eindrapport dient uiterlijk drie jaar na de start van het onderzoek te worden aangeleverd.

De KNAW stelt voor uitvoering van het onderzoek een bedrag van € 1.100.000 (inclusief eventueel te verrekenen overhead en BTW) ter beschikking. Het bedrag wordt aan de hand van gespecificeerde uitgaven vergoed.

Voor het schrijven van een volledig onderzoeksvoorstel dat voldoet aan alle vereisten zoals opgenomen in het programma van eisen zoals dat zal worden opgenomen in het aanbestedingsdocument wordt een vergoeding van € 5.000 (incl. BTW) beschikbaar gesteld, uit te keren aan de projectleider van het voorstel die het verder onder het onderzoeksteam verdeelt. Het KNAW-bureau is verantwoordelijk voor de geschiktheidstoets. Voorstellen waarvoor het team wordt uitgenodigd voor een interview krijgen daarbij nog een bedrag van € 5.000 (incl. BTW) vergoed.

Teams die niet in staat zijn om te garanderen dat uitvoering van de opdracht binnen de gestelde tijd en budget plaatsvindt worden verzocht geen voorstel in te dienen – in geval het enkel gaat om marginale onzekerheden of afwijkingen in de tijd, dit expliciet kenbaar te maken bij beantwoording van de marktvragen.

2. Specificaties onderzoeksteam

2.1 Onderzoeksteam

Alleen voorstellen voor uitvoering van de gehele onderzoeksopdracht komen in aanmerking.

Uitvoering kan geschieden door een onderzoeksteam van een enkele organisatie of door een team bestaande uit leden van meerdere organisaties. ZZP-ers kunnen onderdeel zijn van het onderzoeksteam.

2.2 Voertaal

De voertaal van de verslaglegging dient in Nederlands te zijn. Mochten bijdragen van lokale kennis netwerken in een andere taal geschreven zijn dan dient er ook een Nederlandse vertaling beschikbaar te zijn.

2.3 Projectleider

De projectleider van het onderzoeksteam heeft aantoonbare staat van dienst als wetenschappelijke onderzoeker, voldoet aan de hoogste wetenschappelijke kwaliteitseisen¹ en heeft toegang tot institutionele klachtenstelsels voor het borgen van wetenschappelijke integriteit en sociale veiligheid. De projectleider is geen lid van de KNAW, of de Akademie van Kunsten, is geen lid van De Jonge Akademie tijdens de looptijd van het onderzoek, en heeft geen (deeltijd-)aanstelling bij een KNAW-instituut.

De projectleider is eerste aanspreekpunt voor de KNAW.

De projectleider dient voor minimaal 0,2 fte betrokken te zijn gedurende het hele traject.

De projectleider heeft aantoonbare ervaring met het verbinden van verschillen kennisnetwerken, zowel binnen Nederland als in voormalige koloniën.

De projectleider is verantwoordelijk voor:

- de wetenschappelijke kwaliteit en integriteit van het onderzoek;
- de tijdige uitvoering van de in het onderzoeksplan beschreven activiteiten;
- de financiële verantwoording van het onderzoek;
- de communicatie met opdrachtgever, als eerste aanspreekpunt;
- Tussentijdse- en eindrapportage.

2.4 Leden onderzoeksteam

De onafhankelijkheid van het onderzoeksteam is cruciaal. Om die reden kunnen KNAW-leden, DJA-leden, AvK-leden, en onderzoekers met een (deeltijd-) aanstelling aan een KNAW-instituut geen deel uitmaken van het onderzoekersteam. Wel kunnen ze op basis van hun expertise worden geraadpleegd.

¹ De projectleider dient in het bezit te zijn van een doctorstitel (dr.) en moet in de afgelopen drie jaar aantoonbare publicaties hebben in toonaangevende, peer-reviewed wetenschappelijke tijdschriften. De publicaties moeten van hoge kwaliteit zijn en bijdragen aan het relevante vakgebied.

2.5 Communicatie tussen onderzoeksteam en de KNAW

Het onderzoeken van de eigen rol in het koloniale verleden stelt organisaties voor, soms lastige, vragen over identiteit en verantwoordelijkheid. Voor de KNAW is dat niet anders. De onafhankelijkheid van het onderzoeksteam is daarom cruciaal. Wel vraagt de KNAW van het onderzoeksteam om het gesprek aan te gaan met de organisatie tijdens het proces van het onderzoek, om mee te denken over de mogelijke consequenties van het onderzoek voor de organisatie, haar medewerkers en haar leden, en over hoe de organisatie daarop kan reageren. Daartoe wordt een contactwerkgroep binnen de KNAW ingesteld, die twee keer per jaar met het onderzoeksteam overlegt over de betekenis van het onderzoek voor de organisatie. De contact werkgroep heeft de taak om de KNAW actief te ondersteunen bij het vertalen van de (tussentijdse) onderzoeksresultaten naar concrete activiteiten binnen de organisatie die in directe dialoog staan met het onderzoek.

3. Vragen aan potentiële onderzoekers

1. Welke marktpartijen zouden in staat moeten zijn en/of zijn onmisbaar voor uitvoering van de onderzoeksopdracht?
2. Ziet u zichzelf als projectleider of als uitvoerder van een deel van het onderzoek?
3. Op welke wijze kan KNAW de vorming van een efficiënt en kwalitatief onderzoeksteam faciliteren tijdens de aanbesteding?
4. Op welke manier kan lokale kennis het beste bij het onderzoek worden betrokken, ook met het oog op het ontsluiten van onmisbare bronnen in de voormalige koloniën?
5. Welke vragen roept de onderzoeksopdracht op?
6. Welke adviezen of opmerkingen wilt u de KNAW verder nog meegeven m.b.t. de Europese aanbestedingsprocedure ?
7. Welke adviezen of opmerkingen wilt u de KNAW verder nog meegeven m.b.t. de inhoud, omvang, formulering, uitvoering, etc., van de onderzoeksopdracht?

4. Procedure marktconsultatie

4.1 Communicatie

Deze marktconsultatie wordt gepubliceerd op TenderNed. Er worden ook onderzoekers gericht aangeschreven om aan de consultatie deel te nemen.

4.2 Contactpersoon bij KNAW

De contactpersoon voor de marktconsultatie binnen de KNAW is:

1^e contactpersoon: Marie Beauchamps, beleidsadviseur KNAW-bureau en projectleider intern proces onderzoek koloniale verleden KNAW.

2^e contactpersoon: Gijs van der Starre, senior beleidsadviseur KNAW-bureau.

4.3 Planning

Hieronder is de planning voor de marktconsultatie opgenomen. De KNAW is voornemens de aanbesteding op 19 december 2024 te publiceren. KNAW bepaalt op basis van de uitkomsten van de marktconsultatie welke eventuele vervolgtrajecten worden gestart.

<i>Activiteiten</i>	<i>Planning</i>
Publicatie marktconsultatie (TenderNed)	3 oktober 2024
Uiterlijke datum stellen van schriftelijke vragen m.b.t. de marktconsultatie door geïnteresseerden (TenderNed)	23 oktober 2024
Beantwoorden schriftelijk gestelde vragen door KNAW (TenderNed)	5 november 2024
Bijeenkomst marktconsultatie	18 november 2024, 14.00 - 17.00
Uiterlijke datum indienen reactie op marktconsultatie door geïnteresseerden (TenderNed)	25 november 2024
Publiceren samenvatting resultaten marktconsultatie	Medio december 2024
Publicatie aanbesteding op TenderNed	19 december 2024

4.4 Gesprekken marktconsultatie

Op 18 november 2024 organiseert de KNAW een bijeenkomst in het Trippenhuys te Amsterdam voor geïnteresseerde partijen. Tijdens bijeenkomst staan de vragen van de KNAW aan de onderzoekers centraal. Voor onderzoekers die niet op deze bijeenkomst aanwezig kunnen zijn is het ook mogelijk om schriftelijk deel te nemen aan deze marktconsultatie.

De KNAW beoogt met deze bijeenkomst een open gesprek tussen alle geïnteresseerden te voeren. Het doel is het uitwisselen van kennis en ervaring om bij te dragen aan een goede onderzoeksopdracht, en aan de documenten voor de openbare Europese aanbesteding, teneinde een zo goed mogelijk resultaat voor alle partijen te bereiken.

4.5 Stellen en beantwoorden van vragen

Geïnteresseerde partijen hebben de mogelijkheid om vragen te stellen via TenderNed met gebruikmaking van het formulier, zoals opgenomen in bijlage 1. De vragen en antwoorden worden gedeeld via TenderNed. Daarbij zullen de vragen worden geanonimiseerd.

5. Voorwaarden en bepalingen

Deelname aan de marktconsultatie is geen voorwaarde om een onderzoeksvoorstel in te dienen.

Geïnteresseerde onderzoekers kunnen ook schriftelijk reageren. Zie bijlage 2.

Voor deelname aan de marktconsultatie bijeenkomst is aanmelden noodzakelijk. Aanmelden kan via deze link: [Marktconsultatie onderzoek koloniaal verleden KNAW \(lyyti.fi\)](https://www.lyyti.fi/marktconsultatie-onderzoek-koloniaal-verleden-knaw)

De KNAW behoudt zich het recht voor om, zonder opgaaf van redenen, verzoeken af te wijzen, doch zal zij trachten deze te motiveren. Er kan geen onbeperkt aantal deelnemers aansluiten. Verzoeken tot deelname worden in volgorde van binnenkomst behandeld. Na bevestiging van de afspraak dient elke aangegeven bezoeker zich op de afgesproken dag/tijdstip aan te melden bij de receptie van de KNAW/Het Trippenhuys te Amsterdam. De bezoekers geven hun naam door en eventueel namens welke partij of organisatie zij komen. Bezoekers dienen zich te identificeren door middel van een geldig identiteitsbewijs.